

Aktivismkultur hindrar motstånd

Här undersöker jag ifall fokus på att organisera, sitta i möten och ta ansvar krockar med hur en motståndsgrupp behöver jobba för att omvandla samhällen.

Inom civil olydnad och ickevåld gör sig några sårbara, de riskerar fängelse eller våld. Andra fungerar som stöd.

Vängrupp istället för massaktion

Sedan ockupationen av Seabrooks kärnkraftverk 1976 används inom ickevåldsrörelsen vängrupper (affinitygroups) på tre-tolv personer. I en vängrupp är det ungefär hälften som gör sig sårbara. De andra fokuserar på att bygga upp det stöd som behövs för att trappa upp motståndet.

Under påskveckan utförde en vängrupp där jag deltog flera interventioner i en gemenskap där det fanns några fanatiska homofober. Vi var tre som gjorde oss sårbara för attack medan en skulle fokusera på att stödja oss, och alltså undvika att göra sig sårbar.

Plogbillsrörelsen använder vängrupper för att hamra på vapen. Några hamrar och resten fungerar som stöd. De som ska hamra på vapen förbereder sig i gruppen. Vängruppen bygger upp den omsorg som behövs för att kunna genomföra en eller flera motståndsaktioner. Förberedelser för de som ska göra sig sårbara kan handla om vila, samtal, funderande, grubblerier och magont.

Det är vanligt att de som ska ta risker bestraffas i förväg av vänner och familj som känner sig hotade. Eller så bestraffas de av "sig själva" genom ångest eller utmattning. De behöver alltså stöd långt innan aktionen ska genomföras.

Aktivismkultur som hindrar motstånd

Det finns en aktivismkultur med fokus på att organisera, sitta i möten, delta i planeringsgrupper och i koordineringsgrupper, sprida information. Denna aktivismkultur kan bli ett hinder för motstånd.

De som gör sig sårbara i en aktion dras ofta in i planeringsgrupper och samordningsgrupper. De förväntas bli organisatörer. Själva tänker de kanske

också att de borde hjälpa till och organisera. De fångas alltmer upp i organiserandet. Ofta blir de huvudorganisatörer.

Egentligen skulle de behöva tid till att hantera sin stresshuvudvärk, hälsa på vänner där de kan få prata ut, ta långa promenader, stirra i taket.

Istället tar de på sig olika uppgifter och de blir organisatörer. Ansvaret för att organisera går inte alltid ihop med motstånd. Det blir nästan som om skådespelare skulle behöva sköta regisserande och smink samtidigt som de ska spela teater.

När de som ska utföra motstånd blir alltför indragna i det organisatoriska tvingas interventioner och konfrontationer att trappas ner. Det finns inte längre ork till att trappa upp motståndet. Ibland kollapsar motståndet helt ifall de som skulle utföra motstånd har förbrukat sin kraft och ork.

Möjliga lösningar på konflikt mellan aktivism och motstånd

1. Skapa tydlig arbetsdelning mellan stödpersoner och de som gör sig sårbara för straff och våld. Det är stödpersoner som främst ska organisera och sitta i samordningsgrupper. De som ska sitta i en cell eller riskera våld behöver kunna vila i sin uppgift. Tillit är avgörande för motstånd.
2. Vänd på den intuitiva hierarkin mellan de som utför motstånd och de som ger stöd. Låt de som är stödpersoner ta beslut och organisera. Låt dem leda. Genom att göra stödpersoner till huvudpersoner istället för de "heroiska" motståndskämparna utvecklar stödpersonerna färdigheter, rutiner och erfarenheter. Det gör det möjligt för de som ska utföra motstånd att slappna av och flyta med.

Per Herngren

2013-04-01, version 0.2.1

Det här är ett par förutsättningar för att bygga upp hållbart motstånd. Motstånd som kan fortsätta i decennier och dessutom trappas upp. Har ni andra förslag? Välkomna att skriva en kommentar!